

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Késiratok nem adóznak vissza.	Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, azt.-István-tér 1.	Felolvas szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótalajdosos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyen szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr Nyilttér soronkint 50 kr. Tűbbeszöri hirdetéseknel engedmény
--	---	--	--	---

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalatok a katholikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)
XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Az a néppárt.

Nagy változások nagy átalakulások, mintegy kizökentetik a dolgok menetét a rendes kerékvágásból és mindig izgatóság hatnak a kedélyekre. Ez az izgatottság leginkább az alsóbb rétegeket veszi elő, bomlaszt, ront-bont, ha csak felülről a jó példa higgadságra, nyugalomra nem int. A jelen zavaros körülmények között pedig éppen az ország első testülete, az a testület, a melynek hangulata az egész hazát befolyásolja, mintha fejét vesztette volna. Még a negyvennyolcas eseményeket megelőzőleg is bizonyára tisztességesebben folytak az országgyűlési tárgyalások, mint mostanában.

Az elvek harcában eddig hallatlan modor kezd lábrakapni honatyáink között. A helyett, hogy kiki a maga elvét védelmezné és kellő világításba helyezné, hogy elvének annak eszményi szépségével szerezzen barátokat, az övékétől eltérő elvekre vetik magukat és azokra sarat dobálnak. Mintha bizony a sár fogna az elveken és a salak tapadna az eszmékhez.

Mi hozta ki annyira a sodrúkból honatyáinkat? Hát a néppárt megalkulása. Megszületett a kis Herkules, annak megölésére mérges kigyókat küldenek. Nem is kettőt, többet küldenek. És mérgeseknek ugyancsak mérgesek ezek a kigyók. A lovagiaságáról híres magyar nemzetnek liberális képviselői már nem hajtják meg fegyverüket az ellenfél előtt, hanem örjöngőnek, ostobának bélyegzik azt. Ősi erényünk, hol késele az éji homályban? Valószínűleg az bántja a jó honatyákat annyira, hogy már a böl-

csőben is elárulja a kisedet, hogy Herkules lesz belőle. A jelen az övéké, mondatott csak nem régen, de a jövő az rémületbe ejti őket.

Megindult a hegyről a kis kő, mely a nemes ércnek fényében tündöklő szobor felé tart. Ha az a szobor csakugyan tetőtől talpig aranyból, ezüstből, vagy akár csak vasból és rézből is volna, mit törődnek a hőmpölygő kis kavicscsal? De van egy gyengéje, amelynek érzetében rémlátomások gyöttrik, hogy a kövecske feléje közeledik. Abban áll a gyengesége, hogy a lába nem aranyláb, nem ezüsláb, nem vasláb, nem rézláb, hanem lólab — akarom mondani: agyagláb. Aki azt hiszi magáról, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!

A máskor „isteni“ nép most egyszerre buta tömeggé alacsonyodott le. A mig pénzzel, hivatalos erőszakkal lehetett tőle a hatalmat kicsikarni, addig a nép volt minden, folyton a népre történt hivatkozás. Most, hogy tisztán meggyőződésből vagy legföljebb erkölcsi rábeszélés következtében adja szavazatát, most már a nép semmi. Nem örülnünk kellene-e inkább annak, hogy még nem halt ki embereinkből a jobb érzés, hogy még tudnak hódolni eszméknek, melyeket az anyagi érdekek fölé helyeznek. A mi az egyes embernél a lélegzetvétel, az a nemzetnél a lelkesedés. A hiányos, a lassu, a lomha lélegzés beteggé teszi a szervezetet, a lelkesedés új életerőt, friss elevenséget önt a nemzetbe. Nem tesz az jó szolgálatot a közügynek, ki a fonséges eszmékért való lelkesedést el akarja fojtani a népben. A mely nép a vallásáért tud buzogni, abban a honszerelme is könnyen felgyul. A nehezebb

üres szívbe érzelmet csepegtetni, mint a szívnek már meglevő egyik érzelme mellett más érzelmet is meghonosítani.

Az első néppárti képviselőnek megjelenése már riadalmat idézett elő az országházban, a másodiknak fellépése s a Nyitrán történt hallatlan alkotmányértések izgalomba ejtették az egész országot. Két ember negyedfélszáz között nem sokat számít, a riadalom okát tehát másban kell keresnünk, az eszmében. Porsennát nem az egy Mucius Scaevola ejtette félelembe, hanem az a kijelentése kellett megdöbbenést, hogy még három száz római nemes ifju vár odahaza. akik őt követni akarják. Az a longus ordo idem petentium tette oly félelmissé honatyáink előtt az első néppárti képviselőt.

Dr. Patácssy.

Nyitra.

(b. f.) Felgyújtották a házat, aztán tüzet kiáltottak. Loptak, aztán tolvajt kiáltottak. Széfhintették az egész országban a korrupció, a politikai jellemtelenség és erkölcstelenség magvát, mely azóta terebélyes mérgefvá fejlődött, s most jajgatnak a politikai elvadultság fölött. Üldöznek, rágalmaznak, gyanúsítanak a képviselői padokból és a miniszteri székek-ből s most kezeiket tördelik azon kiméletlen támadások fölött, melyeket az ellenzék intézett ellenük a nyitrai botrányok tárgyalások alkalmával. Ime, ilyenek a liberálisok.

A nyitrai választás miatt lefolyt képviselőházi vita olyan heves jeleneteket provokált, a minőknek a magyar parlament még nem volt tanuja. Izzó szenvedélyvel tört ki az ellenzék féktelen haragja a fölött, hogy valaki a liberális kormány előzetes tudtával oly vakmerő és cinikusan brutális támadást mert intézni

alkotmányunk legfőbb kincse, a választások szabadsága és tisztasága ellen. És itt el kell ugyan ismernünk, hogy az ellenzék itt-ott túllépett a parlamenti illem határain, de egyszerűen az ellenzékkel elfordulunk a kormánytól, melynek nevében Perczel belügyminiszter elég vakmerő volt kijelenteni, hogy az ellenzék felháborodását nem annyira a botrányos választás okozta, mint gyűlölete a kormány ellen, melyet mindenkor gyanúsít. Ime így gondolkodik, így beszél az alkotmányos Magyarország, az apostoli királyi belügyminisztere. Wie der Schelm spricht, so denkt er.

Enfin, a kormány becítálta a vita végére mezei hadait s ezeket aztán úgy szavazták, hogy Tarnóczy ur ne független parlamenti bizottságnak, hanem valamelyik megyei közigazgatási bizottságnak szolgáltassák ki. Hogy ezeket a megyei közigazgatási bizottságokat miképpen alkotta össze a liberális kormányrendszer, azt mindenki tudja, s ezért mindenki tisztában van azzal, hogy az illető bizottság addig-addig fogja huzni-halogatni a piszkos affért, míg az feledésbe nem merül. Legalább így okoskodnak a kormánypárton. De nem oda Buda. A nyitrai botrány megtörtént és meg nem történté tenni már nem lehet. J'y sui, j'y reste! Mi résen leszünk, figyelemmel fogjuk kísérni az illető megyei bizottság működését és nem nyugszunk addig, míg Tarnóczy meg nem kapta megérdemelt büntetését, *míg a törvénynek érvényét nem szereztünk!* Még akkor is, ha ifj. Zichy János gróf meg lesz választva nyitrai képviselővé.

Hogy az utóbbi meg fog történni, az immár kétségtelen. Ifj. Zichy János

gróf tegnap Nyitrára utazott, a hol oly határtalan lelkesedéssel fogadták, hogy Janits főjegyző, a kormánypárt kényeszer jelöltje alighanem vissza fog lépni. Így kell, így óhajta a nép akarata, a nyitrai néppárt választási szabadsága. És végül még egy szót. Perczel belügyminiszter csütörtökön azt mondta, hogy az ellenzék csak a kormánypárt visszaéléseivel foglalkozik, a néppártéval pedig nem törődik. Hát t. miniszter, ne méltóztassék a néppártot a kormánypárt szerint megítélni. A néppárt nem izgat, nem veszít, a néppártnak nem állanak rendelkezésére szuronyok, alispánok, szolgabírák, jegyzők és adóvégrehajtók. A néppártnak csak egy fegyvere van: az eszmék tisztasága, a meggyőződés ereje — és ezzel a fegyverrel győzni fog most Nyitrán és nemsokára országsszerte!

Egy nap Nyitrán.

— Reminiszcenciák a választásról. —

Én egy avatatlan pillanatot felhasználva átléptem a kózlont, hogy a várba juthassak. A megyeház előtt megálltam néhány pillanatra. Itt nem volt más, mint esendörök és katonák, kik a házak mellett és a vár alá húzódva iparkodtak magukat óvni a szakadó esőtől. Szavazóknek hire-hamvát sem lehetett látni, a tér körülben egészen üres volt. Eljutotta a szt.-Ferenc-rendűek zárdájához, hol megébredtem. Már délután 3 óra felé járt az idő és még mindig nem tértek vissza a konvent tagjai, kiknek szavazati joguk volt. Visszamonot már feltartóztatott egy tisz, hiába mutattam az igazolványt nem engedett tovább. Visszaforodtam tehát és megkerülve az egész várat, annak egyik járattal oldalán, üggyel-bajjal leereszkedtem és így a külföldi mellékutakon a távirádhöz jutottam. Utközben talákoztam egy fiatal úri emberrel, aki megszólított,

hogy tegyünk valamit édes atyja Deák Pál érdekében, akit Tarnóczy jogtalannal elzárattott és mint nekem mondta, saját lakásáról kísértette el, mások szerint a megyeházban fogták el. Én mondtam ezt Hunyady gróf úrnak, de bár a főispánnak, polgármesternek szolt, sőt a család Latkóczy államtitkárnak is sürgönyözött, még sem eresztették szabadon. Hunyady gróf ekkor jött vissza a néppárt táborából, a hol lefoglalták a népnek küldött kenyeret. A nyomorultak tehát elvették olvasóikat és imádkoztak ott a sár közepén. Azt a szelid, jámbor népet látni kellett! Egyetlen zúgolódó hang vagy panasz nem hallatszott ajkukról, sőt mikor mondták nekik, hogy talán egész éjjel itt kell állani! Nem baj — felelték, — ha három napig tart is, mi inkább itt halunk meg éten, mintsem elpártoljunk! És az az embertelen bestia, aki ott hajtattat el közöttük, akit magyarlakta vidéken úgy bunkóztott volna agyon a nép, az erről a bárány népről azt mondta: fanatizált tömeg és körülvéteti 2000 katonával. Én biztos vagyok, hogy az a 8—10 nyitrai hajdu épügy rendet tudott volna tartani, mint a két ezred katona, 2 század huszár, és 1 század esendőr, mert ezek nem akartak semmi más, csak ifj. Zichy Jánosra leszávozni és ovtal a néppártot győzedelmre vinni, azután hazamenni. Múltán mondtotta K u n d képviselő a II-ik szavazó bizottság elnöke előtt:

Szeretem a pátriámat, becsülöm a polgártársaimat, de hogy ilyen munkára ur találkozzék Magyarországon, azt nem gondoltam volna.

A délután folyamán két kordon közé szorulva ahogy sem bírtam kiszabadulni. Az eső elől egy kávéháza mentem és ott húzódtam meg egy ideig Hortoványi képviselővel. Az előrészben több ur beszélgetett a napi eseményekről, kik a lakóteret garçon után itélve izraeliták lehettek. Világosan hallottam, a mint egyikük így nyilatkozott:

— Das ist doch ein Scandal, Was dieser Tarnóczy macht! Wenn es so geht, dann muss ja der Antisemitismus kommen!

TÁRCA

A hódmező-vásárhelyi szocialista uralom.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —

Mikor a lapok tudósítójaként robotott velem a vonat Hódmező-Vásárhely felé, olyan féle gondolatok kavargtak a fejembe, hogy én most nagy áldozatot hozok e lapoknak s a világnak. Ha sokat írok a vásárhelyi dologokról, evvel lekötölezem magamnak e lapot s olvasóit, ha semmiről sem írok, akkor ez részemről a legnagyobb áldozat, mert megszüntem élni s áldozatul cstem a szocialdemokraták vérszomjának. Ez utóbbi eset már csak abból a szempontból sem lett volna tanácsos, mivel akkor összes hitelozőimmel e lapok szerkesztőjének s kiadójának gyűlik meg a baja. Mert, kérem szeretettel, nagy vállalkozás az, ha valaki abba a nyüzsgő vásárhelyi szocialista fészekbe mer nyulni.

Estetelő érkeztem oda s kellemes meglepetés várt reám. A remélt izgalom helyett a nagy alföldi város hótáznál képe vigyorgott felém. Azaz még sem egészen. Huszárok cirkáltak a városban s a városházát meg rakták zsandárokkal. Mindez nagyjában véve nem változtatott sokat a város képén. A huszárokat a hódmező-vásárhelyiek megszokták, a csendőröktől pedig nem félnek.

Majdnem restelkedve néztem arra a két revolverre, mit magammal hoztam s arra a bövie-bicsakra, mit csináljak már most ezekkel a furcsa jószágokkal, még kárt találtak velök tenni magamban. Esemém támadt. Sokszor veszedelmes dolog, ha az embernek eszméje támad, de ennek illusztrálása nem tartozik a dologhoz. Dolgom csak másnap a tárgyalásnál akadt, kísértéltem tehát a város végére s a revolvertöltényeket

vigan belepuffantottam egy korhadt fűzfába. A bicsakot a patakba hánytam. Evvel tartoztam saját biztonságomnak.

Mint aki jól végezte a dolgát, önértettel visszasetáltam a fogadóba s nyugodtan fogsztottam el a vacsorát. Szocialistát eddig nem láttam.

... A gátat áttörő folyó morajlásához hasonló zúgás, vészszikok ijedt levegőhajtó jelzése, közbe éles puskadurrogás visszhangja vert fel éjjeli álomból. Ijedten ugrottam ki az ágyból s az ablakhoz rohantam. A nagy piacon ember ember-hátán szorongott. Jól láthatam őket, a kigyult házak pompásan világítottak. Kinek puská, kinek kasza, legtöbbje hatalmas fűtykűsökkal felfegyverkezve éktelen lármával öltették a szocializmus győzelmét. Hamar megértettem a dolgot. A mit senki sem sejtett, bekövetkezett. A szocializmus titokban, de jól szervekedett. A tárgyalást megelőző éjjelen, mikor Szántó Kovács Jánost a szegedi börtönből Hódmező-Vásárhelyre kísérték, kitört a zendülés, a katonaságot s az ellenálló polgárságot részint felkoncolták, részint megfutamtították. Hatalmukba kerítették a városházát, a város kasszáját s Sz. Kovács Jánost ölnökleté alatt megalakult a helyi szocialista-kormány, mely Hódmező-Vásárhelyen élet s halál ura.

Kopogtattak az ajtómon. Hamar eldugtam az asztalon heverő két üres revolvert s vártam a történendőket.

Két vörös-sipkás fegyveres munkásalak lépett be.

— Polgártárs — mondotta az egyik — a munkáskormány megbízásából felszólítottak, kövess bennünket.

Mit tehettem volna az erőszak ellen, szó nélkül követtem.

Ujjongó s duhajkodó emberáradat közt a városházára értünk.

Sz. Kovács János tartott itt itéletét. Egy vörös posztóval bevont asztal mögött ült a hatalmas termetű ember s hangosakat szortyogtatt a rövidszaruból. A füstjéből megéreztem, hogy m. k. dohányt szív, a nagytrafikot is lefoglalták. A szuverén népválasztóitjai az asztal körül foglaltak helyet.

Az elnök stentori hangon rámrivall:

— Védekezzél, polgártárs!

— Mi ellen védekezzem? — kérdeztem.

— Mi keresni valód van, polgártárs.

Hódmezővásárhelyen?

— Ujságíró vagyok.

— Ugye-e, ujságíró, — nyujtotta gunyosan a szót, azért jöttél ide, polgártárs, hogy világnak kürtöld, mi történik itt. Sz. Kovács Jánost elítélték, börtönre vetették, az alföldi munkás szocializmus elfojtották stb.

— Halál rá! — Kiáltotta a gyülekezet.

— Irja, polgártárs, — folytatta nyugodtan s intett a mellette ülőnek, kinek csupasz képe s potrohója elárulta a német sógort, — az összes lapok beszűntetendők, s az európai nagy szocialista-köztársaság magyar provinciájában ezental csak az egy „S z a b a d s z ó” fog megjelenni, az sem rendesen, hanem a szükség szerint, hol havonként, hol negyedévenként. Az ujságírók pedig, ha a nagy nemzetközi ünnepély valaha véget ér, be fognak osztani a lakatosok, a kovácsok céhébe.

— Hát már ennyire vagyunk, — szakítottam félbe.

— Avagy nem tudja, polgártárs, — mondta gunyosan, a mi ma Vásárhelyen történt, azt megselekedték testvéreink Magyarországon összes városaiban. Az állampönztárak le vannak foglalva, a pénz egyenlően fog a polgártársak közt felosztani. Eddig csak mi viseltük a terheket,

Ime ilyen nyilatkozatokat lehetett hallani azoktól is, a kiknek közreműködésével és érdekében történt a választásnak nevezett botrányos eljárás.

Ekkor beszélt el nekem Hortoványi képviselő, hogy midőn egyik koránt az akarta létni, az illető felügyelő igazolványát kérte. Ő megmutatja a háznyagi hivatal bizonyítványát, mely szerint országos képviselő. A kis Kohn-ivadék nagy szakértelmmel forgatja-forgatja addig, míg a szakadó eső le nem mossa az írást, úgy hogy az olvashatlanná vált, ekkor aztán visszadja tulajdonosának, ezen szavakkal:

— Hísz ez semmi, nem is lehet olvasni!

Estepelő ámentem Zichy-János grófhoz és épen ott találtam Kund képviselőt, aki előadta Pázmány nevében is a szavazásnál történeteket és kijelentette, hogy ily körülmények között fizikai lehetetlenség, még a szavazó helyiségben is megmaradni, azért legjobban tenné a gróf, ha visszalépne. A gróf erre nem volt hajlandó, mert a visszalépés az egész ügynek kopromittálása lett volna, mikor még 800 választója ott állt a város végén. Ezt levélben tudatta is a bizalmi férfakkal. E közben történt azonban, hogy Tarnóczy 2-3 községet is átugrott, a melyekből a Zichy-pártiak be sem hívtak leszávozni, ezért ők lemondtak és ügygyelbajjal a „szarvas” vendéglőbe jutva, mindczerül jegyzőkönyvet vettek fel, melyet átnyújtottak Zichy János grófnak. Megjegyzem, hogy a képviselők legnagyobb része is helyeselte a gróf eljárását, hogy a jelöltségtől nem lépett vissza.

Ez alatt a nép egész nap éhezve, ázva állt a sárban, úgy hogy sokan közülük kimerülve, a sárba terítették szüreiket és arra feküdték. Mikor teljesen besétetett Odescalchy Liveo herceg, kenyereket vett, melyeket zsákba varrva kocsin vitt ki a táborba, nehogy a felügyelők meglátva azt „smét lefogalják mint déiben. Ott aztán hátára véve a zsákokat úgy vitte és osztotta ki a nép között.

az urak pedig mulattak. Most mi akarunk mulatni, dolgozni pedig ráérünk.

— Nem dolgozunk, — kiáltották felvillanyozva a polgártársak.

— Ugyan sok jut egyre-egyre, — mondottam vállvonogatva, — annak a pár forintnak hamar a nyakára háguak.

— Aztat is csak valami — rikkant bele a gyülekezet egy érdemes tagja.

— Aztán ha nem dolgoznak, niből akarnak élni. Munka nélkül emberi társadalom fenn nem állhat. Ruházkodni kell, enni kell, ami az egyik részen fog, az a másik részen a munka által megkerül. Ez azon állandó vérkeringés, mely az emberi társadalom életerejét képezi. Munka nélkül mindnyájunknak egy hét alatt el kellene veszünk. Csak a munka biztosíthatja a haza fennmaradását.

Ekkor oly zaj támadt, hogy majd beléscsédültem. „Nines haza”, „nem kell haza”, „le az árulóval”, hangzott ki a nagy zsvajból.

Ennek lecsillapultával az elnök omígyen folytatta:

— Mi az a haza? Az urak alkották a hazát s szövetkeztek a munkások ellen, hogy a vagyonos osztály kiszípolozza a népet. Mi nem ismerünk hazát, mi nemzetköziet vagyunk. Értette, polgártárs?

— Ezt nem értem, de azt tudom, hogy a szocialista állam nem lesz képes az emberket vágyaikban kielégíteni.

— A szocialista állam rendelkezésére áll eszközei kimeríthetetlenek, nemcsak az állam, hanem a magánvagyon is a közös kasszába folyik, melyből mindenki a szükségletnek megfelelően meríthet.

— A lusták és a dologkerülők is? — kérdeztem kíváncsian.

— Dologkerülő ezentul nem lesz, mert vagy elvégzi a rábizott munkát, vagy éhenhal.

És a mint a jegyzőkönyv elkészült egy igazolvánnyal ellátott kocsi felkülttem a várba podgyászomért, melyet ott a vendéglőben vártam meg, nehogy a sötétben még merészabb zsidó hatóságai veszelék feltartóztatásnak, azután még az éj folyamán Budapestre utaztam, hogy ott már reggel jelentést tegyek a történetekről. A vasútra ment a néppárt egyik táborából énekesző ütötte meg füleimet. Egyházi dalokat énekeltek.

Az bántott leginkább, hogy a fővárosba érve, mindenki nagytámasnak mondta az újságok közleményét, holott azok a táviratok csak halvány fénye voltak a valóságnak.

Végül még egyet. Sokan a 600 szó-többségre hívatkozva, nem akarják elhinni Zichy Jánosnak ennek dacára meg lett volna az abszolút többsége.

A nyitrai választókerületben van összesen 2300 szavazó, Latkóczyra leszávozott 930, a 3 Zichyre együttvéve 301, ez kitesz összesen 1231 szavazatot. 1231-et levonva a 2300-ból, marad még 1069. A jegyzőkönyvek szerint mindkét bizottságnál visszautasítottat körülbelül 70, tehát marad még 1000 választó, aki nem szavazott. *Hát hova lett ez az ezer szavazat, a föld, vagy Tarnóczy nyeltte-e el őket?*

A vita vége.

Csütörtökön véget ért a háromnapos elkeseredett vita a nyitrai választás fölött. Az utolsó szónok Perczel Dezső belügyminiszter volt, ki szerint az ellenzéki felszólalásokban igen sűrűn mutatkoztak jelenségei annak, hogy sokan vannak a házban, a kik a törvénysértés megörülésén kívül még talán egyéb intenciókat is fűznek ezen felszólaláshoz, nevezetesen azt, hogy szelíd nyomást gyakoroljanak a választási elnökökre és hangulatot keltsenek. Szerinte bizonyos megfélemlítési szándék van az ellenzéki felszólalásokban a választási elnökökre nézve és feltűnőnek tartja, hogy a Nyitrai járt képviselők csak a kormány-pártra tudnak rosszat mondani, a néppártra

— Hát mégis csak akarnak dolgozni, — kérdeztem diadalmasan.

— No igen, — mondotta zavartan, — majd csak dolgozatunk, de nem úgy, mint most, mikor fáradságos munkánk hasznát más élvezi. Eddig csak a töképezéseknek volt haszna a szegény ember munkájából, ezentul mi akarjuk annak gyümölcsét élvezni. Megszüntetjük a tőke uralmát s mindent közös vagyonnak nyilvánítunk.

— De templomba csak járnak majd, polgártársak?

— Templomba? — kérdezte csodálkozva, — minek az, ha léteznek Isten, nem engedte volna meg, hogy eddig nyomorogjunk.

— A nyomorok nem Isten oka, hanem az emberek gonoszsága és kapzsisága.

— Hát akkor mért tűri Isten a gonoszságot?

— Mert minden embernek szabad akaratot adott s ebből kifolyólag nem korlátozza tetteiben. Különbön is csak a vallásos meggyőződés ad az embernek erőt a földi bajok elviselésére, s enged vigaszt lenni az örök élet jutalmában.

— Tulhaladott álláspont! — mennydörögte a szocialista vezér, s fülhasogatóan beleüvöltött az egész gyülekezet, — nines tulvilági élet, nines örök jutalom, sem örök büntetés, — s esontos öklével akkorát ütött az asztalra, hogy — felébredtem.

Oly élenként álmodtam, hogy még most is a fülemben csegett a szocialista agitátor istenkáromló szözata.

Eszembe jutott, hogy az este nagy mohón nekiestem a töltött káposztának, az éjjeli szekrényem pedig ott fektűt a „Szabad szó” egy időközi száma. Azt a minősíthetlen könnyelműséget követtem el, hogy lefekvés előtt olvastam belőle.

Kirschaneck Ödön.

pedig nem. Az ellenzék nyugtalan hallgatta és sűrűn félbeszakította ezen furcsa szavakat, Apponyi Albert gróf pedig zajos tetszés mellett energikusan visszautasította azon inszinuációt, melyet a miniszter szavai tartalmaznak. Felelőzlak az ellen Pázmándy Dénes és Förster Ottó, Polónyi Géza és Kund Jenő is, mire a ház többsége a belügyminiszter indítványát elfogadta, Helfy Ignácot pedig elvetette.

Az új választás.

Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke már elrendelte az új nyitrai választást. A választás, mint a „Ny. Sz.” értesül, valószínűleg csak a husvétü ünnepek után fog megtartatni. Ifj. Zichy János gróf tegnapi Nyitrai érkezett, a hol párthívei nagy lelkesedéssel fogadták, Zichy János gróf győzelme most már biztosra vehető, dacára annak, hogy a kormánypárt, eltérve eredeti szándékától, mégis állított jelöltet, még pedig Turóczy főispán parancsára Janits megyei főjegyzőt, a ki holnap tartja meg programbeszédét. A nyitrai kormánypárt bombasztikus nyilatkozatot tesz közzé, melyben tagadja, mintha e hó 20-dikán törvénytelen ségek történtek volna. Ezzel szemben furcsa szímben tűnik fel az, hogy Cziban nyitrai alispán nyomban a választás után hosszabb szabadságra ment, Turóczy főispán állása pedig erősen megrendült, annyira, hogy lemondása, mint a „Nyitrai megyei Szemle”-ben olvassuk, olyan tény, melyet többé nem képes fel-tartóztatni semmi sem.

Janits főjegyző mellé már azért sem állhatnak a kath. választók, mert Janits épen oly antikatholikus érzelmű, mint Latkóczy államtitkár.

A kerület néppárti végrehajtó bizottsága kedden ülést tartott, melyen megbeszélte a további teendőket. Táviratilag kérte fel ifj. Zichy János grótot a jelöltség fenntartására s plakátokon értesítette a választókat az új választásról. A kormánypártban Tarnóczy viselt dolgai s ennek folytán Latkóczy részéről a mandátum el nem fogadása nagy mérvű lehangoltságot idéztek elő. A Budapestre feleltált főispánra és dr. Janitsra mint helyettes alispánra vártak, hogy némileg tájékoztassák magukat. A megsértett jog expiálása s ennek folytán a nyitrai választásnak a képviselőházban való viharos tárgyalása, mely árnyékot vet Nyitra intező köreire, sok komoly kormánypártban azt a gondolatot érlelte meg, hogy ez alkalommal új jelölt állításától el kellene tekinteniök, annál is inkább, mert a múlt választáson nyilvánvaló volt, hogy a kerületben Zichy a nagy többség. Általános a meggyőződés, hogy az új választás ezen szellemben fog vezetetni.

Tarnóczy ur viselt dolgai.

Tarnóczy Gusztáv ur szerdán újra kiadott egy humoros cikket, de ennek reá nézve gyászos lett az eredménye. A fent-nevezett „ur” tudniillik valami nyilatkozat felét közölt, melyben mindazon képviselők (szerinte „országgyűlési vigéceket”), a kik őt a képviselőház keddi ülésén „megsértették”, gyáva rágalmazóknak nevezi. Tarnóczy ur névszerint nevezte meg az illető képviselőket és ezek közti Szapáry Gyula gróf nevét is emlegette. Szapáry gróf azonban nem szólalt fel és nem szolt közbe a keddi ülésen és Tarnóczy „ur” midőn kénytelen volt erről meggyőződni, kénytelen volt egyszerűsmond nyilvánosan boesánatot is kérni Szapáry gróftól.

Az ellenzéki pártkörök Tarnóczy „ur” nyilatkozatára kimondottak a megsértett képviselők megnyugtatóására, hogy Tarnóczy egyáltalában nem képes megsérteni, mindazonáltal a képviselők Vajay István kivételével egyenként provokáltak Kossuth Ferenc munkaadóját és segédek beesületbírósság elé akarták vinni a dolgot.

Ebbe meg Tarnóczy „ur“ segédei nem mentek bele s a dolog vége most az, hogy a képviselők segédei egymásután nyilatkoznak és kijelentik, hogy feleiknek már azért sem engedik meg a verekedést Tarnóczyval, mert ennek elintézetlen ügyei vannak.

Mi határozott ellenségei lévén a párbajnak, nem helyeselhetjük, hogy az említett képviselők a lovagiasság terére mentek oly ügygel, melyet sem karddal, sem pisztolyal nem szokás elintézni, hanem — más valamivel.

Perezel belügyminiszter már intézkedett, hogy Tarnóczy ügyében a fegyelmi vizsgálatot a nyitrai közigazgatási bizottság hagyja abba, majd ő más megyének közigazgatási bizottságát fogja vele megbízni.

Tarnóczy ellen széles meredben folyik a vizsgálat, sőt, mint értesülünk, már megindították a büntető eljárást.

Róma, a néppárt és a ker. szocialis párt.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Fejérmegyei Napló“ márc. 28. számában megjelent (Dé) cikkre vonatkozólag egy néhány észrevétel van, mivel tartalma nem felel meg a „Fejérmegyei Napló“ által eddig követett irányoknak és azon nézetet terjeszthetné, illetőleg ébreszthetné az olvasó közönségben, mintha cikkíró ur véleménye visszatükröznék a Néppárt főkegyeit és azon politikai elveket, a melyeket a néppárt élén álló férfiak magukénak vallanak. Nagyon megleptek cikkíró ur azon szavai, hogy Ő szentsége Zichy Nándor gróf urhoz intézett leveléből „az osztrák főpapság levonhatja a konszokveniciát és ha esetleg eddig a ker. szocialis pártnak ellene működött, vagy legalább is passzive viselkedett, a jövőben ennek érdekében szálljon sikra.“ Hát ön az osztrák keresztény szocialis párt viszonyával, taktikájával foglalkozni nem akarok, mert ez iránt elég tájékozottsággal nem bírok, de ugy látszik, hogy a cikkíró ur Ő szentségének levelét egész terjedelmében nem tanulmányozta, mert figyelmelet kikerülte az, hogy éppen azért helyesli a szent atya a „Fejérmegyei Napló“-t, mert — mint írja — *Te és a többi írók elvül tartjátok, hogy soha a püspökök szándékától és tekintélyétől el nem tértek és egyszersmind a legszorgalmasabban megtartjátok mindazt, a mit a hírlapíróknak többször már szabályul előirtunk. t. i. a szeretetről, az irmodor mérsékletéről, a világi hatóság iránt való tiszteletről, a teljes egyetértésről a püspökökkel és mindenekelőtt az apostoli szentsékekkel.*

És ha a cikkíró ur a pápa levelét kommentálja, ne méltóztassék akkor, midőn „Néppártunkról“ beszél, ezt az osztrák néppárttal azonosítani. És pedig éppen azért ne, mert (Dé) Ur maga bevallja, hogy „az osztrák keresztény szocialis pártól Róma eddig még nem mondott véleményt.“ „Azonban, — így folytatja — ha a püspöki kar tényleg is a párt kárbotatását kívánná a pápától (a mi nagyon kétséges), szándéka aligha fog sikerülni, mert a pápa csak nem ítélni el ma a kereszt. szocialista (III) pártot, mikor tegnap a vele ugyanazon érdekekért küzdő néppártot dicseri.“

Tessék hát bevárni Róma véleményét, itéletét, s majd kiderül, hogy „Néppártunk“ céljai csakugyan azonosak-e az osztrák kereszt. „szocialista“ párt érdekeivel. Én ennek a pártnak belviszonyaiba beavatva nem vagyok. De ha áll az, hogy az osztrák püspöki kar és a párt között nincs meg az egyetértés, ugy véleményem szerint legelső feladata lenne az ezen pártot vezető férfiaknak az egyetértést helyreállítani és működését a püspöki kar jóváhagyásának alárendelni. Ez az én véleményem, és kérem e

soraimat lapja legközelebbi számában közölni, mert (Dé) cikkíró nézetével a magamét nem azonosíthatom.

Budapest, 1895. márc. 29.

Esterhády Miklós Móríc gróf.

A csáktornyai választás.

— Három nyilatkozat. —

B a t t h y á n y Tivadar gróf országgyűlési képviselő ur a képviselőház március 27-iki ülésén érdekes párhuzamot vont a csáktornyai és a nyitrai választások között. Egyebek közt felhozta, hogy G ó z o n y László zalamogyei főjegyző ur, a csáktornyai választás elnöke visszautasított olyan néppárti szavazókat is, a kik „Major“ helyett „Mayer“-t mondtak. Gózonny László ur erre a következő nyilatkozatot tette közzé a fővárosi lapokban:

Nyilatkozat.

Az esti lapokban olvasom gr. Batthyány Tivadar képviselő urak a képviselőházban tett nyilatkozatát a csáktornyai képviselőválasztásról. A beszéd kivonata eljárásomra vonatkozólag azt az egy konkrét adatot tartalmazza, hogy több ellenzéki választót azért utasítottam vissza, mert a Major nevet Mayernek mondták. Erre nézve kijelentem, hogy igenis volt több száz ellenzéki választó, aki jelöltje nevét „Mayernek“ vagy „Mayernek“ ejtette ki, de emiatt egyetlen egynek a szavazata sem utasítottam vissza, sőt a választást megelőző napon a választási küldöttség tagjaival a jövő napi eljárásunk felől értekezvén, már ekkor előre és határozottan kijelenttem, hogy amiatt, ha valamely választó a Major nevet az említett módon hibásan ejti ki, szavazata visszautasítható nem lesz, mert a választó akaratnyilvánulása a törvény értelmében kétségtelenül megállapítható.

Gózonny László,
volt választási elnök.

B a t t h y á n y Tivadar gróf ur erre a nyilatkozatra a következő nyilatkozattal válaszol:

Nyilatkozat.

Gózonny László volt csáktornyai választási elnök urnak a lapokban megjelent és a képviselőház szerdai ülésében a csáktornyai választásról általam elmondottakra vonatkozó nyilatkozatára egyszerűen a következőket jeleztem ki: A csáktornyai választásról a képviselőházban általam felhozott adatokat én Bonitz Ferenc székesfejérvári lapszerkesztő urtól kaptam, a ki azokat mint „személyes feljegyzéseit“ közölte velem. Személyesen nem ismerem nevezett szerkesztő urat, nagyobb bizottság kedvéért és teljes megnyugtatósságra előzetesen személyisége iránt információkat szereztem magamnak és csakis azután használtam fel az általa rendelkezésemre bocsajtott adatokat, a midőn az ő egyéni megbízhatósága iránt teljesen megnyugtató felvilágosításokat kaptam. Midőn ezeket a való tényállásnak megfelelően kijelentem, csupán azt kívánom még megjegyezni, hogy Bonitz Ferenc ur ezek után bizonyára alkalmat veend magának arra, hogy Gózonny László ur nyilatkozatára a kellő módon reflektáljon.

Gróf Batthyány Tivadar,
országgyűlési képviselő.

Mint-hogy a csáktornyai választás ügye ilyen formán ismét felszínre került és mint-hogy az ügybe az én nevem is belevonatott, az igazság és személyi reputációm érdekében kötelességemnek tartom a következőket kijelenteni:

Jelen voltam február 7-én a csáktornyai választásnál és reggeltől estig ott időz-

tem a választás színhelyén, szemmel kísérve a szavazás lefolyását és különösen Gózonny László választási elnök urnak magatartását a néppárti választókkal szemben. Ez alkalommal, valamint másnap délelőtt a csáktornyai szent-ferencendiek klastromában jegyzeteket csináltam az általam és a néppárti bizalmi férfiak által tapasztalt rendellenességekről. Ezek között bizonyító szerepel az is, a mi ellen Gózonny László ur most védekezik: Ugyanis az, hogy *legalább is 25 néppárti szavazó utasítottott vissza azért, mert Major helyett Mayer-t vagy Mevert mondtak.* A miket Batthyány Tivadar gróf ur márc. 27-iki s még a képviselőház februári ülésén felhozott a csáktornyai választásról, azokra nézve az adatokat saját, hozzám intézett felszólítására én szolgáltatam és helyt is állók értők. Gózonny László ur nyilatkozatának elolvasása után azonnal megtettem a kellő lépéseket arra nézve, hogy lehető rövid idő alatt *konkrét adatokkal* szolgálhassak, most csak afölötti csudálkozásomnak adok kifejezést, hogy miért védekezik Gózonny ur *csak most*, csaknem két hónappal a csáktornyai választás után az ellene felhozott vádak ellen, a mikor nyomban a választás után a fővárosi sajtó és a „Fejérmegyei Napló“ élénken és adatokkal támogatva pertraktálták a csáktornyai választáskor előfordult visszaéléseket?

Bonitz Ferenc.

a „Fejérmegyei Napló“
felelős szerkesztője.

Hogyan bálnak a szegény néppel?

A következő sorok közlésére kértünk fel:

Folyó év március 22-éről szóról-szóra ezt irtuk a moór-vidéki takarékpénztárnak. „Moór-vidéki takarékpénztár tekintetes Igazgatóságának“. A moór-vidéki takarékpénztár B.-Sárkány és Kéthely községében alakult birtoknevő-társaságnak a székesfejérvári takarékpénztárnál a báró Miske-féle megvett birtokra 100,000, 55,000 és 55,000 frtról kiállított, három rendbeli kötvényeinkre még hátralékos összeget cesszió utján átvette s ezekre állítólag fizetett:

1891. év nov. 14-én a 3
kötvényért . . . . . 142,456 frt 78 kr.

1891. év nov. bélyeg- és
illetékre . . . . . 446 frt 25 kr.

1891. év nov. bélyeg- és
illetékre . . . . . 926 frt 03 kr.

1891. Dietrich ügyvédnek . . . . . 1,074 frt 56 kr.

1891. Heumann „ . . . . . 1,016 frt 26 kr.

Az átvett összegre 1892.
január 1-ig százalék . . . . . 1,335 frt 51 kr.

Osszesen Jenne 1892.
január 1-én . . . . . 147,855 frt 39 kr.

Igy adta elő szóval a kétrendbeli társaságnak Heumann József ur, a moór-vidéki takarékpénztár ügyvédje 1895. február 26-án a takarékpénztár helyiségében. A fenti 147855 frt 39 krajcárt a két társaság ellenében fizetés és kamatozásra 1892. január 1-től így osztotta fel szóval:

I. Elegendő garanciális birtokkal bírókra kivetett nyilatkozatok mellett tőkében 7-5 százalékra . . . . . 59,287 frt — kr.

Az 1892. jan. 1-ig járó kamatokban 7-5%-ra . . . . . 1335 frt 51 kr.

Nyilatkozatok összesen . . . . . 60,622 frt 51 kr.

II. A nem elegendő garanciális birtokra bírókra kivetett egyetemleges törlesztésre 1892. jan. 1-től 7-5 százalékra . . . . . 83,169 frt 78 kr.

III. A költség összege állítólalag 4063 frt 10 kr.

I. II. és III-ra összesen 1892. január 1-től . . . 147,855 frt 39 kr.
I. alatti 60,622 frt 51 król kaptak a jobb birtokosok részletes kölcsönös nyilatkozatokat; e nyilatkozatok összege azonban kitett 66,566 frt 1 kreárral, tehát már 5943 frt 50 krral több, mint rájuk esett volna. E többleti nyilatkozatok értelmében fizettek rendszeresen felévenként előre 75 százalékot, sőt egyesek tökélet is törlesztettek. Itt tehát nemcsak 5943 frt 50 krral kaptak több tőkét, sőt erre fizettek 1881. január 1-je óta kamatokat is az adósok.

II. alatti összeg 83,169 frt 78 kr; erre a bírói árverések, a kéz alatt eladott birtokok, nemkülönben árendából befolyt 1892. január 1-től a mai napig Heumann József ügyvéd ur beismerése szerint is mai napig részletekben 84955 frt 53 kr s az I. pont alatti összegből 6165 frt 75 kr töketörlesztés, ez lenne összesen 91121 frt 28 kr, mely összeg 1892. január 1-től kamatozó 83169 frt 78 krról marad még a mi előterjesztett számadásunk szerint közös deficit a II. a. összegre 1882 frt 51 kr.; hozzáadva eme deficithez a tökefizetés után felmerülő régi s megmaradt nyilatkozatok különbözétét, mely szintén kitenne 222 frt 25 kreárral, lenne az egész közös deficit 2104 frt 76 kr; mely deficit ellenében Heumann József ügyvéd ur minden néven nevezendő részletes leszámolás megtagadásával 19000 frt deficit ráfizetést követel az I. pont alattiaktól, mit mi alólirt birtokostársak határozottan megtagadunk mindaddig, míg csak az összes alapadósság a 3 eredeti kötvény után a történt fizetések s a meglevő nyilatkozatok alapján tételként számokkal, számvetéssel be nem igazoltatik, hogy mi és mennyi a deficit, addig is ragaszkodunk a mi számadásunk tételeihez, melyek csak 2104 frt 76 kr deficitet tüntetnek ki.

E számadásunk a következő:

Moór állítólalag fizetett 3 kötvényre	142,456 frt 78 kr.
Erre kamat 1892. január elsejéig	1,335 frt 51 kr.
Költség lenne	4,063 frt 10 kr.
Összesen	147,855 frt 39 kr.
1. Ebből jókra beosztott nyilatkozatokra	60,622 frt 51 kr.
2. Nem garanciális birtokokra	83,169 frt 78 kr.
3. Maradna költségre	4063 frt 10 kr.
Lenne összeg	147,855 frt 39 kr.
1-re, azaz 60622 frt 51 krra volt nyilatkozat	66,566 frt 01 kr.
Ezzel lefizettek tökében	6165 frt 75 kr.
Van még nyilatkozatban	60,400 frt 26 kr.
2-re, azaz 83169 frt 78 krra fizetett árverés s másból	84,955 frt 53 kr.
Az I. alatti nyilatkozatokból töke	6165 frt 75 kr.
Összesen fizetett 83169 frt 78 krra 3 év alatt	91,121 frt 28 kr.
Eme 61121 frt 28 kreár részletes fizetekben levonva a folyton kamatozó 83169 frt 78 kreár tökéből, marad 1895. március 15-ig deficit	1882 frt 51 kr.
A fontiek alapján tehát:	
Moór követel jöktől felosztás szerint	59,287 frt — kr.
Moór követel 1892. évi jan. 1-ig kamatban	1335 frt 51 kr.
Hozzáadva 1895. márc. 15-ig járó deficit	1882 frt 51 kr.
Összes követelés lenne	62,505 frt 02 kr.
Erre fizetett kötvényben	60,400 frt 26 kr.
Marad 1895. március 15-ig összes deficit	2104 frt 76 kr.
III. Az állítólalag 4063 frt 10 kr költség	

séghez semmi közünk, mert Moór megvette 3 egyetemleges kötvényeinket, melyek állítólalag már csak 142,456 frt 78 kreárral képviseltek; eme vásár kötvényeink értékét nem emelhetette, a mi kötvényeink értéke ellenünk a vásár után is csak 142,456 frt 78 kreárral maradt.

Ha kötvényeinket 1891. nov. 14-én vette meg a moóri takarékpénztár, úgy az ezekre esedékes kamatok 1892. évi január 1-jeig alappal bírnak.

Tekintetes Igazgatóság! Már háromszor voltunk a takarékpénztárnál, hogy az 1892. évben kiállított nyilatkozataink értelmében a moóri takarékpénztár az ő leszámolási kötelezettségének megfeleljen. Moór vidéki takarékpénztár kötelezte magát 1892-ben kiállított kölcsönös nyilatkozatainkban 1895. jan. 1-jén velünk leszámolni s minket az egyetemlegesség alól felmenteni. Heumann József ügyvéd ur azonban csak hasból dobálja ki a 19,000 frtos deficitet, de honnan eme óriási deficit, erről a tüzetes leszámolást s kimutatást kereken megtagadta. Leszámolás helyett fenyeget, hogy végig árvereztetni községünket, halogy a hasból kibólt 19,000 frtos deficitet el nem fogadjuk. A számkutatóból nem leszámolási számokkal, hanem rábeszéléssel, üres ígéretekkel, eselszövényekkel, fenyegetésekkel, hamis alappal bíró új kötvények kiadogatásával akar szabadulni; szóval a fiskális fogások minden cikornyaságait hívja segítségül, hogy a számadás kötelezettségétől szabaduljon s a szegény népre új igazságtalan 19,000 frtos terhet rakjon s koldusbotot adjon kezébe, melylyel kivándoroljon Amerikába. Már az 1892-ben kiállított nyilatkozatokban az áll, hogy a „moóri takarékpénztár leszámolt a társasággal a székesfejvári takaréktól megvett 3 egyetemleges nagy kötvényről; ez gyengén mondva, nem igaz, mert 1892-ben is onnyiból állott a leszámolás: „a te részletes tartozásod az egyetemleges 3 kötvényre ennyi és ennyi, itt van eme részletes adósságodról szóló nyilatkozatod, ird alá, hogy onnyivel tartozol, ha alá nem ird, leirtaltatlak! Ugy-e ez szép számadás? Megjárta volna a tatár és török invázió alkalmával. Ebben állott 1892-ben a leszámolás. Egyetlen egy emberrel a társaságból sem számolt le 1892-ben Heumann József takarékpénztári ügyvéd ur; erre esküszünk mindnyájan. Akkor is számadásának alapja volt: a esel, az ijesztgetés, a presszió, a fenyegetés, csak a kancsuka hiányzott még kezéből az ő számtana helyett.

Az 1892. év jan. 1-ére ígérte s kötelezte magát a takarékpénztár a társasággal leszámolni végleg a befolyt pénzekről: befolyt 1892 év óta az eladott birtokokból s másból a mi számitásunk szerint legalább is 84955 frt 53 kr; töketörlesztésből 6165 frt 75 kr; a 66566 frt 01 kros nyilatkozatokra 3 év óta pontosan fizetett kamatokból legalább is 14,000; befolyt tehát 3 év óta legalább is, minimo kalkulát 105,000 frt, ezen felül van még a takarékpénztárnak tőlünk nyilatkozatokban 60,400 frt 26 kr. De eme óriási bevételről nem akar a moór-vidéki takarékpénztár írásbeli kötelezettsége ellenében leszámolni számokban, hanem csak ügyvédi ráfineria, presszió, ijesztgetés, fenyegetés s eselfogásokkal, melynek ára lenne 19,000 frtos deficit a szegény nép terhére — hasból!

Hogy a tekintetes Igazgatóság magát Heumann József ügyvéd ur eme leszámolási eljárásával azonosítja s eme eljárását magáévé téve helyeseli, nem akarjuk hinni, mert egy takarékpénztárnak nem ez a hivatása s nem lehet célja. A bevételről minden pénzkezelő intézet-hivatal leszámolni tartozik: csak az utonálló, ki pénzemtől megfosztott, képzeli magát felmentettnek, elrablott pénzemről leszámolni, de ha a bíróság kezébe kerül, ott számot kérnek még ettől is. Ne higye tehát a tktes igazgatóság, hogy a moóri takarékpénztár a mi 100,000 frton felül tett bevételünkről azaz

tett fizetéseinkről leszámolni megkapta Heumann József ügyvéd urtól az utlevelet. Mindkettő fölött áll még a törvény s ott nem fognak mással számolni, mint számokkal, melyeknek kéréllhetlen alapja ez: kétszer kettő négy és nem hat, kettő a négyből levonva marad kettő és nem öt, már pedig Heumann József ügyvéd ur számtana ellenünk ez: kétszer kettő az nyolc, kettő a négyből levonva marad hét, ezt pedig mi megértini nem akarjuk.

Tktetes Igazgatóság! Ezek alapján kérjük, feleljen meg kötelezettségnek, számoljon le velünk tételről-tételre, minden bevett krajcárról, az alábból kiindulva a végleges lebontakozásig, de számokkal. Ez a takarékpénztárnak tisztos kötelezése. Ha pedig eme kérésünk után sem lenne hajlandó a takarékpénztár igazságos számtant alapon leszámolni, hanem azonosítja magát Heumann József ügyvéd ur haszámdásával, úgy eme igazságos ügyünkben, hol 100,000 frtról van szó, mint fizetett összegről:

1-ször: A nyilvánosság terén kérünk ítéletet. Emé soraink a megyei s az országos lapokban fognak megjelenni, hadd lássa az emberiség, minő magas hivatásban leledzik a moóri takarékpénztár az ő ügyvédje Heumann József ur tanácsára, az annyit sanyargatott szegény nép boldogítására.

2-ször: A törvényes uton, mely a takarékpénztárok fölött is áll, fogjuk kényszeríteni egy óriási bevétel leszámolására, mely kényszer-leszámolás minden esetre maradó szép babér leendő a takarékpénztár homlokzatára a méhkas mellé a szegény nép intő példájául.

3-ször: Heumann József ügyvéd ur e tekintetbeni eljárásáról az ügyvédi kamarát ez uton értesíteni nem legkellemesebb kötelességünk.

A takarékpénztár adósi vagyunk, elismorjuk, adósságainkat pontosan akarjuk fizetni, igérjük, de az önkény előtt nem éreznünk hajlamot meghajolni! Kérünk leszámolást írásilag, számokban, hadd lássuk, hányadán vagyunk; mi volt tartozásunk a 3 egyetemleges kötvényre, mit vettek be azokra s mi marad mai napig, ez a számitás alapja. Számantánál ránk eső rész, azaz teher elől nem akarunk kibujni, hanem ennek becsületesen akarunk megfelelni. Leszámítás után az egyetemlegesség megszüntetését kérjük, a mint az írásilag ígértetett, hogy így kiki csak önmagáért legyen felelős, hogy kiki újult erővel s jó kedvvel munkálhassa földjét s teljesíthesse kötelezettségeit.

Ezennel kijelentjük, hogy a leszámoláshoz nevünkben Dallmann József b.-sárkányi plebános urat, mint társtagunkat, teljhatalommal ruháztuk fel.

Kelt B.-Sárkány, 1895. márc. 22.

Az egyetemlegesen lekötött birtoktársak:

Düllmann József s. k. Mentzel István s. k., Kánya Stephan s. k., Josef Sábel s. k. Standt Antal s. k., Wagner János s. k., Kristóf András s. k. Johan Marx s. k., Johan Kaiser s. k., Andreas Bisztricz s. k., Simler András s. k. Recz Pál s. k., Klesicz Anna s. k., Goll Mária s. k., Lóth Anna s. k. Wagenhoffer Pálné s. k., Breznovits Mátyásné s. k., Grusz György s. k., Georg Klesicz s. k., Kristóf Mátyás s. k., Klipf András s. k., ör. Bisztricz Pál s. k., Anna Wagner s. k., Bisztricz Terézia s. k., Johann Wucs s. k., Martin Reschné s. k., Andreas Resch s. k., Turi Mihály s. k. Csonka Mihály s. k., Hajnal János s. k., Varga Imre s. k., Kolonios István s. k. Kakula András s. k., Bozori András s. k., Deák Imre s. k., Turi Alojzia s. k. Deák István s. k. Szakál Márton s. k., Hajnal István és József s. k., Palovics Pál s. k., Vida Pál, Deák József sk. Gerhárdt. Gáspár s. k. Molnár János s. k., Horváth András s. k. Csonka Ferenc s. k. Deák Jánosné s. k.

közgyűlés sajnálattal vette tudomásul a miniszter választát. — A városi tanács jelentette, hogy a katonai csapatkorház részletes tervének elkészítésére és a művezetőzég teljesítésére két pályázat érkezett be. S a y Ferenc ajánlata előnyösebb lévén elfogadtattott.

A gazdasági szakosztály mezőgazdasági bizottsággá alakult át s az érre vonatkozó szabályrendeletet a közgyűlés elfogadta. A mezőgazdasági bizottság a tavaszi és nyári évszakokban egyszer tart ülést, de öt tag írásbeli kérelmére többször is tarthat. — Néhai Edling Rudolf gróf volt görői püspök 1806-ban 2000 forintos alapítványt tett le a káptalanra a létesítendő árvaház javára. Ez összeg most már 11 ezer forintra növekedett, a káptalan értesítette tehát a várost, hogy intézkedjék az érre kamatainak az öröklagó által megjelölt módon leendő felhasználása iránt. A tanács ajánlása folytán 4 árva felvétele elhatározottat, úgy azonban, hogy a jelentkező árvák névjegyzéke a káptalanhoz terjesztendő, mely a jelenlétezők közül kijelöli a felveendőket.

A városi árvaháznál történt átalakítások 618 frtot vettek igénybe. Ennek fedezésére az irgalmas nővérek 200 frtot kértek, a mit a közgyűlés egyhangulag meg is szavazott. — Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a sörház alatti rétekből 20 holdat öntözteni fog, hogy a rötöntözés gyakorlati használatát és hasznosságát bemutassa a közönségnek. — A zámosly-utcai iskolánál felállítandó mintá mólészet költségeire a közgyűlés 150 frtot szavazott meg.

A városi fogyasztási adóbizottmány ama javaslata, hogy Nemsits Gyula pénzügyi tanácsosnak a fogyasztási adóberletek kezelése körül kifejtett buzgó működéséért elismerésül 200 frt külön díjazás szavazassék meg, ugyszintén a fogyasztási hivatal többi közegei is megfelelő díjazásban részesüljenek, hosszn vitát idézett elő, mely vita csak akkor ért véget, midőn Havranok József polgármester időközben történt megkérdezés alapján Nemsits Gyula nevében kijelentte, hogy a jutalmat még megszavazás esetén sem fogadja el. A fogyasztási hivatal alkalmazottjainak jutalmazására vonatkozó javaslatot a közgyűlés megszavazta.

Szabó Győző napidíjas fizetése tekintettel arra, hogy közigazgatási gyakorlati teendőket végez, 1 frtről 1 frt 50 krra emeltetett.

Havranok József polgármester ama indítványa, hogy néhai Reseta János, városunk szülötte s jötevője emlékének megörökítése végett a bébie-utca nevéről nevezetössék el s hogy arcképe festössék le, egyhangulag elfogadtattott.

Ezután dr. Major Ferenc tiszti főorvos adott be egy indítványt, mely szerint a Nádor-utca rendezési ügye halasztassék el addig, míg az alagsutornázásra vonatkozólag egy rendszeres terv nem készítettik. Többen szóltak az indítvány ellen, végre is szavazásra került a sor s a többség dr. Major Ferenc tiszti főorvos indítványát nem fogadta el.

Egy újabb vitára adott alkalmat a dr. Sára Gyula s számos városi képviselő által ama aláírt kérvény, hogy a város tiszti ügyésze utasitassék, miszerint ő is felebbezze meg az első forum ama határozatát, mely szerint Grósz Józsefnek engedély adatott, hogy rongy- és csontgyűjtő telepét a palotai városrészben levő ráce-utcaiban, a templom és iskola mellett, állíthassa fel. Többen felbőztek ez ellen, jó volna még, ha a tiszti ügyész is beadná felebbezését. Többen felszóltak e tárgyban. végre is szavazás utján dr. Kövessy István ama indítványa fogadtattott el, mely szerint a szomszédok meg lesznek hallgatva, s ha kifogásuk van, felebbezhetnek.

E vitával az ülést véget ért s a jegyzőkönyv hitelesítésére Tóth Artur és dr. Kövessy István bizottsági tagok küldettek ki.

Városi és vidéki hírek.

A »Fejérmegyei Napló« április hó hó 1-jével új előfizetést nyit. Felhasználjuk az alkalmat, hogy olbardatunkat nevezetesen a néppárt híveit újra felkérjük lapunk támogatására.

Az előfizetési drak lapunk homlokán olvashatók, megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve elő lehet fizetni. Előfizetési ár egy hónapra 50 kr.

Ajánljuk lapunkat mint a néppárt hivatalos közlönyét különösen a néppártot szervező vidéki bizottság figyelmébe.

— A legfiatalabb főherceg. József Ágost főherceget és nejét, Auguszt főhercegnét nagy családi öröm érte. A főhercegné ugyanis mint Brünnből jelentik, tegnap egészséges fiugyermeknek adott életet. Ugy az anya, mint az újszülött főherceg jól érzi magát. A keresztelési szertartást dr. Steiner Fülöp megyés püspök fogja végezni, a ki holnap reggel hagyja el városunkat. A keresztelés kedden lesz, melyen József főherceg egész családjával részt vesz.

— Szt. László király halálának nyolcszázados évfordulóját Győrött az ideai szt. László napon méltó módon készülnek megünnepelni. Mint a D. H. írja, egyházi és világi férfiakból bizottság alakult, hogy az ünnep megtartásának módozatait megbeszélje, előkészítse, a fölmerülő költségeket előteremtse, az ünnep alkalmával a városba érkező idegenek elszállásáról gondoskodjék stb. Az ifjuság utján a dolog már kiszivárgott a nagy közönség közé, mely a tervet igen kedvezően, nagy lelkesedéssel fogadta. Mint hallatszik, több gimnázium ifjusága zászlóik alatt küldöttség által fogja magát képviseltetni. Már közel negyedfélszáz tanuló jelentette, hogy Győrrre megy szt. László napján. Természetes, hogy tanáraik vezetése alatt jöhetnek csak. Középkori díszruhába öltözött ifjak fogják szt. László ereklyéjét a processzió alatt körülvinni. Miután az eszme megfogamzott, a szűkebb körű értekezlet számosabb taggal fogja magát kiegészíteni, hogy a nagy király emlékét a helyi körülményekhez méltó módon megünnepelje Győr városa.

— Zichy Jenő gróf és Bánffy Dezső báró. A „H-k” írja: Bánffy Dezső báró és Zichy Jenő gróf között tegnapelőtt kínos jelenetet idézett elő a „Nemzet” egy ép oly meggondolatlan, mint brutális cikke. Mikor ugyanis Zichy Jenő gróf a képviselőházba jött, Kovács Albert orsz. képviselő figyelmeztette őt a „Nemzet” című újság csütörtöki számára, melyben **Üldözési mania** címmel egy cikkely jelent meg; ennek a cikkelynek egyik passzusa így szól:

Megvalljuk, nem tartjuk olyan égbekiáltó szerencsétlenségnek, hogy a képviselőházban nem ül egygyel több az „aristokracia Kohnjai” közül. (Mintegy szelvedus publicista a zichi és vásonekői Zichy-nemzetséget ma gonoszul „elkeresztelte.”) Ha plebiszeitumra kerülne a sor, aligha maradna magára Károlyi Gábor gr., a ki tudvalevőleg nem Világost tartja a Görgey legmegboosáthatlanabb bűnének.

Zichy Jenő gróf magából kikelve olvasta a családját és nemzetségét sértő sorokat és izgatottan rohant oda a miniszterelnökhöz:

— Ezért téged foglak felelősségre vonni!

— Én nem lehetek ezért felelős, — felelt sápadtan Bánffy báró.

— Majd megmutatom én ezeknek a vérebegeknek! — kiáltott Zichy gróf és elrohant.

Igy adják elő a jelenetet, a kik hallották. Zichy Jenő gróf híri szerint mint valószínűs belső titkos tanácsos orról az ügyről jelentést akar tenni a királynak.

— A palotavárosi kath. kör holnap d. u. 5 órákor felolvasó ülést tart a kör helyiségében (Kostyelik-féle vendéglő), melyre a kör tagjai az elnökség ez uton is tisztelettel meghívja. A felolvasást ez alkalommal dr. Szalay Hubert szeméniáriumi tanár fogja tartani.

— A berlini nagykövet estélye. Szögyöny-Marich László nagykövet és neje csütörtökön este a berlini nagykövetségi palotában rendezték ez idei utolsó estélyüket. Az estélyt nagy ebéd előzte meg, melyen több porosz miniszter, a külügyi hivatal több tagja, a császári fővadászmeister és a diplomaciai kar sok tagja vett részt; továbbá a nagykövet két leánykája; Szögyöny Kamilla és Mariska, br. Call nagykövetségi tanácsos, br. Steininger és Riedl a nagykövetség személyzetéből. Este 10 órákor az udvarnak majdnem egész személyzete részt vett az estélyen, köztük Radzivil Antal herceg főhadsegéd, gr. Eulenburg főudvari marsall, báró Marschali külügyi államtitkár stb.

— A híres győri sikkasztó. Klopfor Miksa, a győri posta és távirda hivatal volt segédtisztje, a ki csak nemrégiben 22000 frttal megugrott, még mindig ismeretlen helyen tartózkodik. A kereskedelmi miniszter annak, a ki Klopfor Miskát a pénzzelegyütt(?) kézre keríti, 500 frtot biztosít.

— Közigazgatási bizottzági ülés a megyénél. A megyei közigazgatási bizottság április hó 9-én a megyeház II-od emeleti kistermében ülést tart.

— A szélhámos pincérszabados. Sebestyén Kálmán, a szélhámos ál-Hortoványi ismét szabadon van. Hortoványi Ferenc kávéháztulajdonos ugyanis megszánta a szerencsétlen fiatal embert, visszavonta a vádat, mire a folyamatba tett vizsgálatot becsüntették. Sebestyén, mihelyt szabad lábra helyeztetett, egy köszönő levelet írt Hártoványihoz, melyben bocsánatot kér tetteért s egyuttal erősen fogadja, hogy ezután a jó utról le nem tér.

— Előléptetés. Brüner Jánost, a székesfejővári posta és távirda hivatal főnökét a m. kir. kereskedelemügyi miniszter posta és távirda felügyelővé léptette elő. Ehhez a megérdemelt előléptetéshez, ami is szivből gratulálunk.

— Véglegesítés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Róth Ármán posta és távirda tisztet az állásában véglegesítette.

— Egy tanító halála. Huber József, Sárkeresztur község derék róm. kath. kántortanítója, mint levelezőnk írja, e hó 23-án hosszas szenvedés és az utolsó szentégek ájtatos felvétele után elhunyt. A boldogult csak 46 évet élt és életének felét, 21 évet, a tanítói pályán töltötte Sárkereszturon, hol mélyen érzett vallásosságával és hazafiságával mintault szolgált mindig. Temetése e hó 24-én ment végre kartársainak és a község lakosságának nagy részvéte mellett. Fokozta a részvéte, hogy a boldogult hét teljesen árva, kiskoru gyermeket hagyott hátra, kik alig két hónappal ezelőtt vesztették el ódes anyjukat s így most a fele-

baráti szeretettől áthatott szívek jóságára vannak utalva. Huber utóda Halbach Győző seregélyesi volt segédtanító lett.

— **Bucoszó.** Felkértünk a következő sorok közlésére: Minthogy tizenhét évi itteni működésem után a Schlamadinger-féle gyár főszozlátása folytán végleg a fővárosba költöztem, mindazon jóbarátainak, ismerőseimnek és jóakaróimnak, kikről az idő rövidsége folytán személyesen el nem búcsuzhattam, ezúton mondom: „Isten hozzád!”-ot és kérem őket, hogy tartsanak meg továbbra is emlékezőlben. Budapest, 1895. márc. 29-én, *Balogh Lajos* a „Schlamadinger Alajos-féle gépgyár” volt művezetője.

— **Vigyázz a pincekulcsra.** Csizma dia János Széchenyi-utcai lakos vasárnap d. u. kiballagott Demkő-hegyi szőlőjébe, s ott fölbet vert be a jóból, mint kellett volna. Érezte, hogy mozog a föld a lába alatt, megdölgte tehát a dolgot s nyitva-tárva hagyván mindent, utnak indult hazafelé. A hegyőr, mielőtt észre vette a dolgot, bejelentette azt Horváth János hegyesternek, ki nyomban a helyszínre sietett a kerülővel s a helyett, hogy a nyitva felejtett hajlékot bezárta volna, lement a kerülővel együtt a pincébe s hozzáálltak az ivásnak; majd pedig, mint a kik jól végezték dolgukat, bezárták a hajlékot s elhúzóztak. Horváth Jánost azonban bántotta egy kissé a meleg, gondolt egyet s elvitte a kulcsokat Csizmadia lakására, a ki bamar kísérte a szőlőbe s azon sajnos tapasztalatra jutott, hogy a borát bizony alaposan megdézsmálák. Nem vette tréfára a dolgot s jelentést tett a rendőrségnek, mely az ügyben megindította az eljárást. Az egészről az az üdvösséges tanulság, hogy nem jó a pincét nyitva hagyni, mikor a bor drága!

— **Elveszett.** Egy arany nyaklánc Mária éremmel ellátva elveszett pénteken délelőn a Nádor-utcai Sas-utcan át a Palotai-utcaig. A bűszületes megtaláló illi jutalemban részesül, ha a nyakláncot a rendőrkapitányságnál deponálja.

— **Halálozás.** Részvételt vettük a gyászshirt, hogy öv. Csikász Györgyné szül. Szabó Katalin f. hó 27-én d. u. 2 órákor életének 72-ik évében hosszas szenvedés s a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után meghalt. A boldogult hült tetemetit tegnap d. u. 3 órákor helyezték nagy részvét mellett nyugalomra. Az engesztelő szent mise áldozatot április 1-én fogják az Urnak bemutatni a szt-Ferenc rendiek templomában. Az elhunytat gyermekei, unokái s rokonai gyászolják.

— **Névváltoztatások.** Deutsch Béla kajászó-szent-péteri születési, úpesti lakos vezetéknévét miniszteri engedéllyel „Darvas”-ra, Kohn Armin várpalotai illetőségű, székesfejérvári lakos pedig ugyi a maga, mint kiskoru Margit leányának vezetéknévét „Kovács”-ra változtatta.

— **Katona szökevény.** Kalivoda Imre mechanikus, a ki a m. kir. budapesti 1-ső századának állományából a táviró tanfolyamra lett vezényelve, f. hó 30-án Budapestről megszökött, a miért is országos köröztetése elrendeltetett.

— **Adományozás.** A „Fejérmegyei takarékpénztár” a székesfejérvári kath. legényegyletnek 20 frtot volt kegyes adományozni; melyért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Elitelt tolvaj.** A vaáli kir. járásbírószág Budai János vaáli lakost a Juhász András kárára elkövetett lopás vétsége miatt 8 napi fogaázbüntetésre, egy évi hivatalvesztésre s a politikai jogok felfüggesztésére ítélte.

— **Eljegyzés.** Vallini József verbei főkertész f. hó 28-án eljegyezte Alcsuthon Pintér Mariska kisasszonyt, Pintér Ignác székesfejérvári polgár kedves leányát.

— **Cirkusz.** Kuradini Ferenc turini világhírű cirkuszával jövő hó elején

városunkba érkezik. A társulat mely 80 tagból áll, igen jól van szereve; van 64 személyből álló saját zenekara. Lovai elsőrendű idomítók iskolájából kerültek ki s így számíthatunk arra, hogy oly mutatványoknak leszünk tanúi, a melyeknek csak ritkán vagy talán épen nem. A cirkusz felállítását illetőleg a munkálatok már javában folynak Fábian István székesfejérvári építőmester vezetése alatt.

— **Népesedési mozgalom.** Székesfejérvárott f. hó 18-tól 24-ig született összesen 19 gyermek, és pedig 7 fi, 12 nő. Ezek közül törvényes 5 fi, 10 nő; törvénytelen 2 fi, 2 nő. Meghalt a letelt idő alatt 18 ember, a kik közül 7 kiskoru, 11 nagykoru. Mint halálók szerepelt: tüdőbaj s bronchitis 3—3 esetben.

— **Járvány.** Kis-Perkátán és Nyéken, továbbá a Táchoz tartozó Fövény pusztán néhány nap óta a romeselő toroklob járványserüleg fellépett. Az illetékes hatóság részéről a kellő óvintzkedések már megtétettek.

— **Iskolaszéki ülés.** A székesfejérvári iskolaszék holnap d. e. 11 órákor ülést tart.

— **Elveszett cselédkönyv.** Goldschmidt Katalin hercegfalvai születésű hajadon a budapesti bejelentési hivatal által kiállított cselédkönyvét, Bognár István sáregresi lakos pedig a község által kiállított személyleírást elvesztette. A megtaláló az iratokat bármely hatóság útján kézhez juttathatja.

— **A bodméri kápolna** részére a „Fejérmegyei Napló” útján újabb adományoztak: a csepeli hívek 7 frtot, Zettner Sebő csepeli plebános 4 frtot és Pálinkás Ferenc, (Budapest) 1 frtot. Az összegyűlt 12 frtot rendeltetési helyére juttattuk.

— **Pályázat.** A székesfejérvári kir. törvényész elnöke, a Walter János elhalálozása folytán megüresedett irnoki állásra 4 heti határidővel pályázatot hirdet.

— **Végtárgyalás.** Magyar József szabadbattányi lakos, váltóór gondatlansága miatt még a mult évben egy teheronat mozdonya Szabadbattányinál kiskilott s ennek következtében a mozdony, Lotkosi s a rajtlevő áruk egy része megrongáltatott, a vonaton levők közül pedig Klauda János és Loyd István súlyos sérüléseket szenvedtek. Ezért állt vádolt ma a törvényszék előtt, mely büntésnek találta s 1 havi fogaázra ítélte. A kir. ügyész s a vádlat felebbezett.

— **Körözés.** Kihágási ügyben jogerős ítéletet elmarasztalt Kovács János bicskei születésű, 30 éves munkás a budapesti kapitányság által köröztetik.

— **A végtárgyalások sorrendje.** A székesfejérvári kir. törvényészknél a bünyügyi végtárgyalások április hó második felében a következő sorrendben fognak megtartatni: 17-én: Kis Lujza ellen zsarolás vétsége miatt; Schweitzer Lajosné és társai ellen vallás elleni vétség miatt; 20-án: Kozák Károly ellen sikkasztás buntette miatt, id. Horváth György ellen lopás buntette miatt; 23-án: Nagy Ferencné ellen emberölés vétsége miatt. Göbölös József és társai ellen szándékos emberölés buntette miatt; 24-én: Szer Józsefné ellen orgazdaság buntette miatt, ifj. Kovács János ellen magánlak megsértésének buntette miatt és Csánádi János ellen súlyos testi sértés buntette miatt; 27-én: Szabó István és társa, továbbá, L. Juhász József és társa ellen magánlak megsértése miatt; 30-án: Verger Márton ellen hatóság elleni erőszak buntette miatt; Hottessy Lajos ellen nyilvános rágalmazás buntette miatt, Seidenmiedt József és társa ellen rágalmazás vétsége miatt.

— **Déli vasut.** Folyó évi április hó 13-án húsvét ünnepe alkalmából Budapest déli vasutról a magyar vonalra, valamint Fiume, Triest és Velence, nem különben a bécs-triest,

karintini és tiroli vonal jelentékenyebb állomásaira a Budapest déli vasuti pályaudvarról este 9 óra 25 percek induló 207 számú személy vonatról rendkívül mérsékelt árú menetérti jegyek fognak kiadni.

A fentemlített állomásokra a közbeeső magyar és horvát állomásokról is fognak ily mérsékelt menetérti jegyek kiadni.

Ezenkívül a magyar vonal állomásairól igen mérsékelt árú menetérti jegyek lesznek *Budapest és Bécs* déli vasutára kiszolgáltatva.

Ezen menetérti jegyek 14 napig érvényesek és a *viasszajövetelkor* az utazás *kétszer* tetszés szerinti állomásokon félbe szakítható.

A Budapestről szóló jegyek naponta váltakozó a déli vasut városi irodájában (V. Nádor utca 16) a m. kir. államvasutak városi menetjegyi irodájában (Hungaria szálloda) és az indulás előtt az állomás személypénztárainál.

Az utazásra vonatkozó adatok, valamint a jegyek ára a már kifüggesztett talragaszokból vehetők ki, ezenkívül minden állomáson díjmentesen kapható a folyó évben rendezendő kéjtazások jegyzéke.

— **Újdonság!** Megérkeztek a legújabb bel- és külföldi ruhakelmék különlegességei, ugyszintén gallérok és kabátok, — olyan szép és óriási választékban, — hogy áruházunk, mely helyben a leggazdagabban van felruházva, valóságos kiállítási látványt nyújt. Megreklintés végett kérjük a n. Erdemű Közönség szives látogatását. — *Deutsch Manó és Fia* női divat-áruhaza.

* **Egyházi szerek,** műhímzések, templomi és egyesületi zászlók, miseruhák keresztuti- és oltárképek, csillárok, fehérneműek, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szűts és Társa, a libornok-érsek és Magyarország hercegprímásának udvari szállitót. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket kívánatra bármintve küldik.

Irodalom és Művészet.

— **A székesfejérvári kath. nagygyűlés története,** kibővíve a katolikus körök szervezésére vonatkozó adatokkal megjelent 10,000 példányban. A 48 oldalas füzet magában foglalja a nagygyűlésen elmondott összes beszédeket és a néppárt programját. Megrendelésre 200 drb. 14 frt. 100 drb. 8 frt, 50 drb. 4 frt 50 kr., 25 drb. 2 frt 30 kr., 10 drb. 1 frt. Minden tíz darab után egy tiszteletpéldány. Egy példány ára 15 kr. 50 darabon felüli megrendeléseknél a füzetek portómentesen küldetnek. *Kapható a „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatalában Székesfejérvárott.*

— **Bölcséleti Folyóirat.** Szerkeszti és kiadja Dr. Kiss János. E nagy tudományosság s alaposággal szerkesztett folyóirat ez idei évfolyamának, immár a X-iknek I—II. füzeté a következő gazdag tartalommal jelent meg: Bevezető a tizedik évfolyamba. I. Értekezések. A véralkat. Szabó Ignác. Monizmus és dualizmus a filozófiában Dr. Székely István. Az Isten léte melletti érvekről. Ugyanaz. Bacon és morál. Léva y Pál. A vallás alapja és eredete. Dr. Giesswein Sándor. A teremtés fogalma. Dr. Kiss János. Helmholtz és az érzéki megismerés. Dr. Francisey Lajos. Darwin ismeret- és lélektana. Dr. Szilvek Lajos. Vallás, erkölcs és jog. Dr. Surányi János. II. Bölcséleti mozgalmak, vegyesek. A „Bölcséleti Folyóirat” konferenciái. A „A mozgásból vont elv kétélű kard” —

ellenvetést megfejtik Dr. Prohászka Ottó, dr. Mihálovics Ede, dr. Svetsics Domonkos és dr. Szalay Hubert. — Az Aquinói-Szent-Tamás Társaságról. — Bölcséleti vitatkozás. III. A bölcsélet magyar nyelve. A bölcsellettudományi dolgozatok nyelvezetéről. Dr. Kiss János. IV. Irodalmi értesítő. Piccirilli de Deo disputationes metaphysicae. Dr. Francisey Lajos. E folyóirat ára egész évre 5 frt. (vagy 17 sacrum); megrendelhető, dr. Kiss Jánosnál, Budapest, Királyi Pál-utca 13. sz.

— **Hittudományi folyóirat.** Szerkeszti és kiadja Dr. Kiss János. Az előkelő, magas színvonalon álló folyóirat az ideiglenes folyamának I-II füzetét a következő gazdag tartalommal jelenti meg: Bovezető a hatodik évfolyamba. I. Értekezések. Sión. Gerely József. Jézus Krisztusnak és apostolainak nyelvéről. Huber Lipót. Különböző vélemények Isten természetes megismeréséről. Dr. Kiss János. A korosztály erkölcsi természetes fejleménye-e a görög-római erkölcs-tannak. Dr. Surányi János. A püspöki koadjutor. Török Kálmán. Az egyházi javadalmak összehalmazásáról. Dr. Pompéry Aurél. Az egyházi ékezzőlástan elmélete. Kudora János. II. Hittudományi mozgalmak, vegyesek. A papképzés ügye hazánkban. I. A temesvári hittani intézet tanrendje (Csanádi egyház-megye). Kováts Sándor. II. Első levél a szerkesztőkhöz a hittudományi tanárok országos értekezletének tervéről. Dr. Tóth János. III. Második levél a szerkesztőkhöz a hittudományi tanárok országos értekezletének tervéről. Dr. Ivanóczy Ferenc. IV. Harmadik levél az országos értekezlet eszméjéről. Dr. V. A. V. Hozzászólás a teológiai oktatás reformjához. Kováts Sándor. VI. A „Religio-Vallás” „Visszhangja”. VII. Hozzászólás a teológiai tanulmányok reformjához. Kozáry Gyula VIII. A teológiai tanulmányok reformjához. Hahnkamp György. IX. A Kapisztrán sz. Jánosról nevezett sz. Ferenciek hittani intézete. A papjelöltek írásos dolgozatainak kérdéséhez. Dr. M. J. Dicséretes példa az kezdeményezés az egri papnevelőben. Ecole pratique des études bibliques. Dr. Mihályfi Akos. Mardocheus álma. IV. Irodalmi értesítő. Dr. Josephus Rézbányay, Compendium Patrologiae. Dr. Kiss János. Szekrényi Lajos. A bibliai régiségstudomány kézikönyve. (Vallási régiségek). Svetsics Domonkos. De Broglie — csanádi c. i. iskola. A keresztény vallás és a vallások története. Hübner Gyula. Vigouroux-Semidi-Szabó. A Biblia és az újabb fölfedezések. Dr. Székely István. Jalsovits Alfréd. A Ti-hanyi Codex. Kudora János. Card. Andr. Steinhuber. Geschichte des Collegium Germanicum Hungaricum in Rom. Dr. Mihályfi Akos. Andreas Schmid. Geschichte des Georgianum in München. Dr. Mihályfi Akos. Katschthaler Dogmatikája magyarul.

E kiváló tudományos folyóirat előfizetési ára: 5 frt (vagy 17 sacrum) a szerkesztő címére, Budapest, Királyi Pál-utca 13. sz. küldendő.

— **Megrendelési felhívás.** Most jelenik meg „Aikalmi szent beszédek” c. alatt egy különböző alkalmakra készített, körülbelül 80 beszédet tartalmazó mű, melynek megírásánál szerző tekintettel volt az egyházat és a híveket érdeklő legújabb mozgalmakra. Terjedelme 36 iv velin papíron s izléses kiállítással. Ára füzve 3 frt. 40 kr, kötve 4 frt. Megrendelhető a szerzőnél, Varga Mihálynál Kun-Majsnán.

— **Borus napok,** beszölygyűjtemény, IV. kiadás, füzve 1 frt 30 kr., csinos vászonkötésben 1 frt 85 kr. E könyvről a „Magyar Szemle” a következőket mondja: „A szerencsésen megválasztott cím jellemzi az egész kötetet. Széled, csöndes bánat hangján szól minden lapja. A szerző, úgy látszik, ért a művészethez, hogy mint lehet könnyet csalni az ember szemébe. Elbeszélését lehetetlen benső megilletődés nélkül olvasni. Szerzőjüket, ki öntudatosan dolgozó, gondos,

finom izlésű író, melen „üdvözöljük és ajánljuk.” A könyv megrendelhető szorzőnél, Varga Mihálynál Kun-Majsnán.

— **Megjelentek „Jézus Szt. Szive Hírnöke”-nek és a „Szt. Mária Virágos Kertje”-nek** április havi füzetei, gazdag hitbuzgalmi tartalommal. Előfizetési ára a két folyóiratnak együtt 2 frt 30 kr., mely összeg a szerkesztőnek. Tóth Miko Jézus társasági atyának Kalocsára küldendő.

— **„Herko Páter”** kath. éleláp folyó évi 13. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szíveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlannal elterjedt éleláp olvasóink figyelmébe. A „Herko Páter” előfizetési ára egy évre 4, félre 2 frt. Szerkesztője Markos Gyula, a Kath. Örtözek ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, zsibárus-utca 7)

Közgazdaság.

Ágensvilág.

Budapest, március 29.

(—) Régi időkben, mikor még a börze is kicsiny volt minálunk s összesen csak két-három bank forgatta nehézkesen a pénzt, akkor, ha valakinek eladó birtoka vagy birtokvásárlási szándéka volt, a vásáron vagy a megyei gyűlésen vagy más találkozások alkalmával megszólította ezt vagy amazt jó emberét: pajtás eladnám a birtokomat, nem tudnál vevőt? vagy ha vevő szándéka volt, tudakozódott birtok után ismerőseinél. Mikor az ingatlanok adás-vevése forgalmasabb kezdett lenni, a forgalmasabb élet megszültette a **faktorokat**, kik, ha neszét vették egyik-másik urnál a vevő vagy eladási szándékának, mindenféle fufanggal igyekeztek összehozni eladót vagy vevőt. Ravaszág, édesgetés, ámitás, kijátszás, beugratás, összehorogulás mesterfogásai közé tartozik a **faktor**nak, ki más egyebet nem tartott szem előtt, mint a faktorpénzt.

A mai forgalmi élet azonban keresztülgazolt a kétféle játszó faktor alakján s megteremtette az **ágens**eket, az **ügynökségeket**.

Ma állandó vásár a világ. Folytonosan van eladó birtok és folyton vannak birtokkeresők, számtalan ember keres birtokára kölesűnt. Vannak, a kik gazdaságosabbakat vagy másnemű embereket keresnek gazdaságaikhoz, viszont sokan keresnek megfelelő alkalmazást.

Itt van az **agens**. Ez a maga hálzálo mesterségével rendszeren úgy akarja a bizalmat megnyerni, hogy mások bizalmát piacra viszi, suttog családi titkokról, hogy ez vagy amaz azért kénytelen eladni birtokát, mert kártyaadósságot kell záros határidő alatt fizetnie, vagy a másik el akar feleségétől válni, a harmadiknak pedig a fia váltót hamisított, hát a hátrítani; ezt a Paflogoniát Hirsch báró fogja minden áron megvenni vadászterületnek, hát igyekezzünk elébe kerülni, gyors vétellel; azon az erdőn keresztül pedig vonatot fognak építeni, már neki a miniszteri tanácsos négy szemkőzt meg is mutatta az engedély-okmányt. — Szóval nagyon sokan ilyen emberekre szokták ügyüket bízni és — becsapattunk!

Itt van aztán az **ügynökség**. Már ez több prepotenciánál lép föl. Hivatkozik nagy tökére, helyekkel fogalmi intézete rendelkezhetik. Itt sorba valamennyi földbirtokosnak levelet, ajánlja szolgálatait, közvetít hitelt, elad és vesz birtokokat, házakat, közvetít állásokat és szerez magának a jölekkü, gavalér gondolkodásu, még mindig könyvelmi gazdától — pénzt. A vége pedig az, hogy olyanok, a kik a kis ágens helyett az ügynökséghez fordultak s ezekre bízták ügyüket, maguk csak úgy járnak — becsapattnak!

Annak az ágens világnak törvény útján kellene végét vetni, mert a tapasztalatlan, jóhiszemű közönséget oltalmazni kell e téren is a szabad kijátszás és megkárosítás veszélyei ellen.

A kereskedelmi törvény lézagát ki kell tölteni, legelőbb pedig meg kellene szabni lehető pontosan az ügynök kvalifikációját és meg kellene állapítani az erkölcsi, értelmi és anyagi garanciákat az ügynökségre, szabatosan meg kell határozni az ügynöki hatáskört, gondoskodni kell egyáltalán minden oldalról lehető biztosítékokról a közönség bizalmának és érdekeinek törvényes oltalmazára.

Az orvostól, az ügyvédőtől és sok mástól megköveteli a törvény a kvalifikációt, a mi szükséges megóvása a közérdeknek. Eppen csak az emberek és családok bizalmával, vagyonával, hitelével, életbevágó anyagi ügyeivel dolgozó ügynököktől ne kívánjuk meg sem erkölcsi, értelmi sem anyagi garanciákat, hanem bármelyik hordár vagy elzülött szatócs, és őszeres egyszerűen fölesaphason ügynöknek, hogy aztán szabadon veszélyeztesse a közönség bizalmát, hitelét, jó hírét, existenciáját?

Enek az ágensvilágnak kell tehát végét vetni.

Ez korántsem korlátok közé szorította a szabadságnak. Éljen és boldoguljon minden ember szabadon, de éljen és boldoguljon ezen a világon úgy, hogy másnak bajt és kárt ne okozzon!

— **Paraszt-szocializmus** c. alatt *Rubinek* Gyula, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ügyvezető titkára az egyesület igazgató választmányának megbízásából terjedelmes és rendkívül érdekes tanulmányt adott ki, melyben beszámol a múlt évben az alföldön tett tanulmány utjáról. A tanulmány megdöbbentő képét tárja elénk a szocializmus azon különös fajtájának, mely külföldi lelketlen izgatók által az alföld népe között **paraszt-szocializmus** neve alatt ismeretes. Szerző behatóan tanulmányozta a viszonyokat a helyszínén és történelmi, szociológiai megdönthetetlen statisztikai adatok alapján azon eredményre jut, hogy az alföldi szocializmust a következő okok idézték elő: A munkahiány s ezzel kapcsolatban a proletariátusnak, a szegény népnek folytonos szaporodása, a vagyon- és birtokszerezés nehézsége, a közterhek aránytalansága, a közigazgatás lanyhasága, az uszora, robot és perceptuáció, a munkások szellemi és anyagi jólétéről való gondoskodás hiánya, a külföldi és főleg budapesti szocialisták

által eszabó és üres jelszavak alatt alakított és veszélyes irányba vezetett munkások körök és végül a szocialista sajtó termékeinek ijeszítő mértékben való terjesztése a szellemileg hátra maradt nép között. A tanulmányban felhozott adatok és a szocializmus keletkezésének és terjedésének előadott okai sujtó ítélet a liberális kormányrendszer fölött, mely husz éves uralma alatt ráért mindenne, ráért a társadalmi rend leg-erősebb oszlopának, a vallásosságának megrendítésére, a kereszténység megtámasztására, csak arra nem ért rá, hogy megakadályozza azon áramlat behozatalát és terjedését, mely ha a vallásosság, az erkölcsi irányától eltereltetik, veszedelmessé vált és válik nemcsak egyesekre, hanem az egész társadalomra. Épen ezért ajánljuk Robinek tanulmányát mindazok figyelmébe, a kik komolyan szívökön hordják a magyar népet, a magyar munkások javát. A tanulmányra különben még vissza fogunk térni.

Ugyan ez ügyben érdekes ülést tartott a napokban a magyar közgazdasági társaság munkasági osztálya. Az ülés folyamán számosan fejtették ki nézeteiket az alföldi szocializmusról. Dr. Ráth Zoltán a baj forrását a munkakereslet és kínáló aránytalanságában és a nagy birtokosok túlnyomóságában találva, a telepítési politikában keresi az orvoslást. Matlokovics Sándor szerint a lokális viszonyokat kell megvizsgálni és ezekhez irányítani az orvoslást. Nagy bajnak tartja a cselédség rendetlen voltát. Pólya Jakab szerint a baj a gazdasági értelmiség hiányosságában keresendő. Baross Károly szerint a felhozott orvoszerek mind belevágnak az agrárpolitika körébe. Teremtünk egészséges agrár-politikat és megszűnik az agrár-szocializmus.

Gazdasági tudósítás. (Moóri levelezőnk től, márc. 29.) E héten valahára oda értünk a hosszú tél folytatán, hogy az árpavetéshez hozzáfoghatunk. A buza és rozs jól kitelelt és a jó meleg napok folytán szépen neki virulnak általában biztatnak. A gazdák legnagyobb baja, hogy szűken vannak a takarmányfélékben, miért annak a piacon tulságos az ára. — A szőlőmunka is kezdetét vette e héten, a szőlőtöke is jól kitelelt és a legjobb reményekre jogosít, ha májusi fagyok kárt nem tesznek. A nyulak — a sok hó miatt — ugyan megrágták a szőlővenyigéket a mi azonban a tőkére nézve nem baj. A nap-szám 60—70 kr. egy napra.

— **Mütrágya:** (a „Hungária“ mütrágya kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság jelentése. Budapest. Az elmúlt héten az elszállítások igen serényen folytak: rendkívül számos nagyobb és kisebb megrendelés érkezett be, és a megrendelők az idő előhaladottságára való tekintettel a lehető leggyorsabb elszállítást kívánták. — Eme kívánságnak, a forgalmi akadályok mindenütt teljesen el lévén hártva meg is lehetett felelni. —

Hogy a mütrágyázás Magyarországon egyre nagyobb tért hódít, az nem csak abból konstatálható, hogy nagybirtokosok és nagybérlők idényről-idényre mind nagyobb mennyi-

ségeket rendelnek, hanem azon tényből is, hogy kisebb mezőgazdák, kiknek nevei a gyárak könyveiben eddig nem szerepeltek, nagyüzemű, a tavaszi vetés trágyázására szánt kísérleti megrendelés érkezett és még mindig érkezik be. — Mert mind nagyobb utat tör magának ama meggyőződés, hogy a mütrágya alkalmazása nélkülözhetlen szükségé vált kivétel nélkül mindenkre nézve, a ki mezőgazdasággal foglalkozik. — Az árak változást nem szenvedtek. —

Jegyzéseink a következők:

Kettős-szuperfoszfát	20—22 ^o / _o	6-05 — 6-60	frt
Prima-szuperfoszfát	16—18 ^o / _o	5-10 — 5-55	frt
v. ind. párolt csontliszt 41	2—25 ^o / _o	6-20 — 6-40	frt
Hoyermann-f. Thomas-salak 18	—20 ^o / _o	3-70 — 4—	frt
Kálitrágya	20—25 ^o / _o	2-60 — 2-85	frt
Ammoniak-szuperfoszfát 10—12	3—5 ^o / _o	6— — 7-50	frt
Kénsavas-káli	90—96 ^o / _o	13-15 — 13-65	frt
Chilialétróm azonnali szállításra		13— — 13-25	frt
„ április—májusi „		12-90 — 13-10	frt
„ 1896. évi tavaszi „		12-50 — 12-75	frt

Az árak 100 kgonként szákkal együtt elegysúly tisztasúly gyanánt az egyes állomások távolága szerint értődnek.
Vasgálic Ia 3-10 — 3-25
Vasgálic Iia 2-90 — 3-10
Bésgálic 24— — 24-90
(netto 100 kgonként ab Budapest 50 kgos herdőkban)

— **Székességi-fejérvári piaci árak.**
1895. március 30-án:

Gabona: buza 6.—6.20, rozs 5.10—5.20, árpa 6.10—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 5.80—6.—, bab 8.50—8.60 frt métermázsánként.

Hizott sertés: könnyű 27—29, nehéz 32—33 kr. klgr. eleven súly szerint.

— **Moóri piaci árak március 29-én:**
buza 6.20; rozs 5.20; árpa 6.—; zab 6.—
kukorica 6.20; bab (új) 10.—; új-bor 18—20
kr.; 6-bor 30—32 kr. A borízlet nagyon lanyhán megy. Ondódon az új bor 20—22, ó bor 28—30 frt.

Alapítottat:
1832. évben.

BOOR LAJOS

Alapítottat:
1832. évben.

méz-, sütemény- és viaszáru-üzlete
VESZPRÉMBEN.

A fűtiszteendő plebános uraknak szives figyelmükbe ajánlom saját gyártmányú s a templomokban használni szokott valódi fehér méhviasz gyertyáimat, melyeknek tartós és szép égéseért kezeséget vállalok.

I. r. fehér oltár-méhviasz-gyertya bármily nagyságban	1 kilo	2 frt 50 kr.
I. r. hussvetti méhviasz-gyertya	1 kilo	2 „ 50 „
I. r. fehér méhviasz fátyla 1 vagy 4 belü	1 kilo	2 „ 50 „
I. r. gyász viasz gyertya	1 kilo	2 „ 20 „
II. r. utánzott fehér viaszgyertya v. fátyla bárm. nagyság	1 kilo	2 „ 10 „
I. r. méhviasz tekercsek fehér, sárga vagy színes, igen szép kivitelben	1 kilo	2 „ 40 „
I. r. gyújtó viasz huzal (cerus) nem folytat	1 kilo	2 „ — „

A fent nevezett árak bármilyen mennyiségben díjmentesen, gondosan elcsomagolva, az osztrák-magyar monarchia bármely részére bérmentesen szállíttatnak.

Plebániáknak 1 évi utólagos fizetési előny nyujtatik.

Elismerő kitüntetések izletemben betekintés végett rendelkezésre állanak.

Becses megrendeléseket kérve

kiváló tisztelettel

BOOR LAJOS.

Minden formában és nagyságu

AJTÓK ÉS ABLAKOK

teljesen fölvasalva bármennyit raktárról, jó minőségben, jutányos ár mellett szállit az

AJTÓ- ÉS ABLAK-GYÁR.

Gyártelep:

IX., Gyp-utca 17. szám.

Iroda:

Üllői-ut 77. szám.

Mintakönyvek és árjegyzékek díjtalanul és bérmentve.

A tavaszi idényre: Bel- és külföldi ruhakelmék, tékető és színes selymek, diszítések, vászon, Chiffon és asztal-neműk, függönyök és szőnyegek a legremekebb s legdusabb választékban érkeztek meg

STEININGER SÁNDOR divat-üzletébe, Nádor-utca 19.

Ruhák gyors és izléses elkészítése elvállaltatik. Pontos kiszolgálás a legjutányosabb árakon!

Magamat a n. é. vevő közönség b. figyelmébe ajánlva, kérem szives pártfogásukat.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek s mintákat kívánatra választás végett bérmentve küldök.

Legelő.

Alulírott legelőre vállalom marhákat és csikókat. Feltételek: Első járlatu borju 6 frt, azonfelül 10 frt. A szarvasmarhák lépfene ellen beoltandók és kihajtáskor oltási bizonyítvánnyal igazolandók, vagy 50 kr. darabonként és akkor alulírott gondoskodik a beoltásról. Csikó korkülönbség nélkül 15. Fizetési feltételek: $\frac{1}{3}$ -ad rész beíráskor, $\frac{1}{3}$ -ad rész kihajtáskor, $\frac{1}{3}$ -ad rész augusztus 20-án. Kihajtási idő 1-ső május. Bejegyeztetni lehet alulírott nál Székesfejérvárott (kigyó-utca 7.) vagy Pusztá-Pötöllén a gazdasági intézőnél. A szarvasmarhák feltétlenül megbélyezendők.

Székesfejérvárott, 1895. márc. 12.

Gulner Pál.

Liebing Richárd toronyóra-gyár.

Liebing Richárd, a bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszék és a bécsi 18. ker. cs. kir. városi kiküldött járásbíróság hites szakértője és becsője

Bécs, ¹³/₁₀ Speizingerstrasse 66.

kizárólag csak toronyórákat készít, templomok, városházák, kastélyok, lak-tanyák, iskolák, gyárak stb. számára, a legujabb és legjobb konstrukció szerint és szolid kivitelben. Hasonlóképen elvállalja toronyórák javítását is, községeknek pedig részletfizetéseket is engedélyez.

Költségvetések díjtalanok.

Kneipp vizgyógyomód Gödöllőn,

a »GIZELLA«-fürdő helyiségében.

A magyar Versaillesben, a paradicsom szépségű Gödöllőn, tehát egy órányi távolságban Budapeستől, a f. év nyarán egy öt holdnyi pompás parkban fekvő fürdőben, mely a vasuti indóháztól pár perenyire fekszik, rendszeres

KNEIPP-KURA

rendeztetett be egy fővárosi, kiválóbb nevű orvostudor szakvezetése alatt. Ezen kurára úgy az ottani kitűnő viz,

A Kneipp-féle vizgyógyomód javalva van következő betegségeknel:

idegesség, álmatlanság, testi elgyengültség, gyomor-, bél-, lép- és vesebaj, aranyér, emésztési zavarok, vérszegénység, szélütöttség, kezdődő tüdővész, ideges jellegű szivbaj, elhízás, különféle nőbajok stb. stb.

lamint a fejedelmi vidék is felettébb alkalmas, mivel a vendégek a tágas fürdőparkon kívül a királyi kertekben is sétálhatnak, a félóra eső híres besnyői kegyhelyhez, árnyas erdőkon keresztül kirándulásokat tehetnek.

A kik tehát Kneippkurát használni óhajtanak, azt a legkorrektebb formában, a fővárosi közéletben, a kies Gödöllőn fellelhetik.

Lakás és étkezés a községben, vagy akár a fürdőben is igen jutányosan kapható, úgy, hogy az egész ott tartózkodás igen olcsó.

Ezek iránt előzetesen a fürdőtulajdonos is intézkedik levélbeli megkeresésre.

■ AZ IDÉNY MÁJUS HÓ 20-án NYILIK MEG. ■

Gödöllő, 1895. március havában.

A GIZELLA-FÜRDŐ igazgatósága.

HIRDETÉSEK

a „FEJERMEGYEI NAPLO“ részére felvételnek

Marián György könyvnyomdájában

SZÉKESFEJÉRVÁR, SZT-ISTVÁN-TÉR 1. SZÁM,

hol mindennemű nyomdai munkák olcsón készíttetnek.

STOWASSER J.

csász. és kir. udvari és hadseregi szállító, hangszergyáros

Budapest, II. kerület, Lánchid-utca 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütő-hangszerek, kitűnő erős hangu

cimbalmok

és azok alkatrészeiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tűzoltói, községi zenekarok és más zenegyűlések felszereléséhez szükséges fuvó- vagy vonó-hangszerek a legolcsóbb árban és legelőnyösebb fizetési feltételek mellett.

Mindennemű hangszerek és harmonikák javítása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Elpusztíthatatlan erős orgona-hangu harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Öcske hangszerek becsereztetnek.

Közösségi doboz

FÜSTER IMRE

kárpitos és butorgyáros

Székesfejérvár, sas-utca 16. sz.

Ajánlja

30 év óta fennálló

dusan felszerelt

BUTORRAKTÁRÁT.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU

káló, ebédlő, szalon és uri szobák berendezése művészi kivitelben mindenkor raktáron vannak.

Égész lakosztályok bebutorozása rövid idő alatt izélesen, jutányos áron készíttetnek.

Antik, rokokó, barokk-stílyű butordarabokat saját rajzolóink tervei szerint faragnak.

Butortermekink bármikor meglátogathatók és a nagyközönség rendelkezésére állanak.